

NGỊCH LÝ KHÔNG TRÁI NGƯỢC

(Lễ Suy Tôn Thánh Giá, 14-9)

Chiến thắng khái hoàn của Đức Giêsu Kitô khởi đầu bằng sự thất bại trên Thập Giá. Đó là một nghịch lý mà những ai không là Kitô hữu không thể hiểu nổi. Chân phước Charles Eugène de Foucauld (1858-1916, tu sĩ người Pháp) đã cảm nhận: *"Thiên Chúa chỉ ban sức mạnh của Ngài cho chúng ta khi chúng ta chấp nhận sự yếu hèn của mình"*. Kỳ diệu quá!

Nghịch lý là những gì trái với quy luật tự nhiên hoặc những điều hiển nhiên được người ta công nhận là đúng. Tuy nhiên, trong triết-lý-sống của cuộc đời lại có những điều tuy là nghịch lý mà vẫn thuận chiều, không hề ngược chút nào – được gọi là "nghịch lý thuận", và cũng có những điều là thuận lý mà vẫn nghịch chiều – được gọi là "thuận lý nghịch".

Cuộc sống không chỉ phức tạp mà còn nhiều khê lăm. Có khi sống cả đời mà chưa hiểu hết lý lẽ của cuộc sống. Đôi khi chúng ta vẫn cảm thấy khó hiểu với những điều thuận lý, huống chi với những điều nghịch lý.

Có thể nói rằng nghịch lý khá đa dạng, nhưng có vài dạng phổ biến được người ta công nhận:

[1] **Nghịch Lý Thời Gian** (cũng gọi là Nghịch Lý Du Hành Thời Gian). Đó là là sự mâu thuẫn hợp lý hoặc đối nghịch trong các lý thuyết giả định cho rằng "du hành thời gian" trở về quá khứ là điều khả thi.

[2] **Nghịch Lý Bản Thể**. Đó là sự tồn tại của một vật thể hay sự xuất hiện của một sự kiện bởi vì có ảnh hưởng ngược lên nó bởi các sự kiện xảy ra trong tương lai của nó.

[3] **Nghịch Lý Tiên Định** (còn gọi là Vòng Lặp Nhân Quả). Đó là nghịch lý du hành thời gian thường được sử dụng trong các tác phẩm khoa học viễn tưởng.

[4] **Nghịch Lý Ông Nội**. Đó là một sự kiện ngăn chặn một sự kiện xác định xảy ra trước đó bằng cách ảnh hưởng ngược lên sự kiện trước đó.

Triết lý là điều không dễ hiểu. Triết lý sống càng nhiều khê và khó hiểu hơn nhiều. Có lẽ chẳng mấy ai như Thánh Phaolô, vì ngài có một ước muốn khiến chúng ta cảm thấy "nổi da gà" và "rợn tóc gáy", hoàn toàn không giống ai: *"Ước chi tôi chẳng hãnh diện về điều gì, ngoài thập giá Đức Giêsu Kitô"* (Gl 6:14). Hãnh diện về thập giá? Hãnh diện vì gặp đau khổ? Hãnh diện vì bị nhục nhã ư? Đúng là quá ngược đời!

Một vị khác có ý tưởng cũng "không giống ai" là cố giám mục Lambert de la Motte (16/1/1624 – 15/1/1679), vị thừa sai người Pháp. Ngài cũng yêu thích Thánh Giá nên mới sáng lập Dòng Mến Thánh Giá. Chắc hẳn ngài phải cảm nghiệm sâu sắc về Cuộc Khổ Nạn của Đức Kitô nên mới dám có "sở thích" kiểu đó!

Là Kitô hữu, chúng ta không xa lạ với thập giá, vì bắt đầu đủ trí khôn là chúng ta đã nghe nói tới. Thập giá là biểu tượng của sự đau khổ hoặc bất hạnh, vì đó là hình phạt tội tệ và ghê gớm nhất thời đó, như ngày nay là án tử hình. Cuộc sống thường nhật cũng chẳng ai "mê" đau khổ, mà cố tránh như tránh quái vật hoặc ma quỷ vậy. Thế mà những người thực sự yêu mến Đức Kitô lại "khoái" đau khổ. Quá ngược đời! Với người không có niềm tin vào Đức Kitô, thậm chí có thể ngay cả một số người nhận mình là người Kitô giáo, không thể hiểu được ý nghĩa của thập giá. Họ cho đó là đại dột, là ngu xuẩn, là điên rồ, là... "bó tay chấm com".

Sống là đấu tranh, là "tránh đâu", và sống là phải có trách nhiệm, không thể ung dung tự tại, vô tư và vô cảm. Trách nhiệm và bổn phận là "gánh nặng" hằng ngày mà ai cũng có, mỗi người mỗi kiểu và mỗi mức độ khác nhau. Thánh Phaolô tâm sự: *"Đối với tôi, rao giảng Tin Mừng không phải là lý do để tự hào, mà đó là một sự cần thiết bắt buộc tôi phải làm. Khốn thân tôi nếu tôi không rao giảng Tin Mừng!" (1 Cr 9:16)*. Rao giảng Tin Mừng là một trách nhiệm, kính mến Chúa và yêu thương tha nhân là bổn phận khác – nhưng vẫn song song. Chẳng có trách nhiệm và bổn phận nào dễ dàng, vì thế mà luôn phải cố gắng. Mệt lắm!

Sự tự nguyện có giá trị hơn sự miễn cưỡng. Thánh Phaolô cho biết phải "tự ý làm việc ấy thì mới đáng Thiên Chúa thưởng công; còn nếu không tự ý thì đó là một nhiệm vụ Thiên Chúa giao phó" (1 Cr 9:17). Làm vì bị bắt buộc, vì miễn cưỡng, thì cũng tốt, nhưng tự nguyện bao giờ cũng tốt hơn. Cái khó đối với chúng ta là **Thiên Chúa cho chúng ta hoàn toàn tự do hành động**.

Phần thưởng là gì, phần thưởng ở đâu? Thánh Phaolô minh định: *"Đó là khi rao giảng Tin Mừng, tôi rao giảng không công, chẳng hưởng quyền lợi Tin Mừng dành cho tôi. Phải, tôi là một người tự do, không lệ thuộc vào ai, nhưng tôi đã trở thành NỖ LỆ của mọi người, hầu chinh phục thêm được nhiều người" (1 Cr 9:18-19)*. Đó là động thái hoàn toàn tự nguyện, không miễn cưỡng. Thánh nhân cho biết thêm: *"Tôi đã trở nên yếu với những người yếu, để chinh phục những người yếu. Tôi đã trở nên tất cả cho mọi người, để bằng mọi cách cứu được một số người. Vì Tin Mừng, tôi làm tất cả những điều đó, để cùng được thông chia phần phúc của Tin Mừng" (1 Cr 9:22-23)*.

Cuộc sống của chúng ta, các Kitô hữu, cũng như "trong cuộc chạy đua trên thao trường, tất cả mọi người đều chạy, nhưng chỉ có một người đoạt giải", vì thế mà ai cũng phải cố gắng hết sức để "chiếm cho được phần thưởng". Không chỉ vậy, trước đó còn "phải kiêng kỵ đủ điều". Nghề nào cũng khó, ngành nào cũng mệt, muốn "chuyên nghiệp" về lĩnh vực nào thì phải khổ luyện không ngừng.

Thực tế cuộc sống cho thấy nhiều điều tất yếu mà thú vị: Những người viết lách mà không viết thì bị "xuống tay", các văn nghệ sĩ không khổ luyện hằng ngày thì chẳng làm được trò trống gì, các vận động viên không cố gắng khổ luyện thì đừng mong tranh tài,... Đơn giản như học sinh đi học mà không chăm chỉ luyện tập thì không thể hoàn thiện bản thân và không mong gì tươi sáng và đầy trách nhiệm như tục ngữ Việt Nam: *"Ngày nay học tập, ngày mai giúp đời"*. Không khổ luyện không thể hy vọng có ngày thành công và hữu ích cho đời!

Tuy nhiên, tất cả mọi hoạt động trên thế gian này chỉ là để đoạt "phần thưởng chóng hư". Còn chúng ta, những người có niềm tin vào Đức Kitô, luôn nhắm tới một mục đích cao hơn, đó là "phần thưởng không bao giờ hư nát", là phúc trường sinh trên Thiên Đàng – Nước Trời. **Không đạt được "phần thưởng" này là chúng ta phụ Tình Chúa, làm lãng phí giá Máu Cứu Độ của Đức Kitô, là từ chối Lòng Thương Xót của Thiên Chúa**. Thánh Phaolô xác định: *"Tôi đây cũng chạy như thế, chứ không chạy mà không xác tín; tôi đâm như thế, chứ không phải đâm vào không khí. Tôi bắt thân thể phải chịu cực và phục tùng, kéo sau khi rao giảng cho người khác, chính tôi lại bị loại" (1 Cr 9:26-27)*. Tất nhiên mỗi chúng ta cũng phải quyết tâm như vậy!

Chính Chúa Giêsu đã từng bảo chúng ta phải “tự bỏ mình” và “vác thập giá mình hằng ngày” (Mt 10:37-38; Mc 8:34; Lc 14:26-27), phải “qua cửa hẹp” (Mt 7:13), phải ăn chay, phải hãm mình,... Toàn những điều “làm khổ mình” thôi. Khó lắm! Chúa không “chơi khăm” chúng ta mà chỉ muốn chúng ta “nên người”. Chứ Ngài “hô biến” một cái là chúng ta vào Thiên đàng cả đám ngay, nhưng Chúa muốn chúng ta tự thân cố gắng để có thể hiểu được ý nghĩa sâu xa và giá trị của sự đau khổ, đồng thời mới xứng đáng nhận phần thưởng. Có ăn lạt mới biết thương mề. Có khổ mới biết thương người khác.

Hằng ngày tự khổ luyện mới là thật lòng theo Chúa, chứ không thể thanh thản ngồi rung đùi theo nhịp khổ của người khác. Có chờ sung rụng thì cũng phải nhặt lấy, bỏ vô miệng, chứ chẳng bao giờ có trái sung nào có thể rơi trúng ngay miệng mình – mà có trúng ngay miệng cũng vẫn phải nhai, nuốt và tiêu hóa. Việc đơn giản thế mà vẫn... mệt, mệt mỗi lần!

Hạnh phúc nào mà không có hy sinh, chiến đấu, cố gắng? Có gian nan mới thành nhân, có khổ mới nên khôn, có thất bại mới biết cố vươn lên: *“Thất bại là mẹ thành công”* (tục ngữ Việt Nam). Ông Thích Ca Mâu Ni được người ta kính trọng, được tôn là Phật, vì ông đã cảm được nỗi đau khổ qua Tứ Diệu Đế. Các vĩ nhân cũng đều là những người đã từng nếm mùi gian khổ, các chính khách được thế giới tôn vinh cũng đều là những người đã kiên trì “nằm gai nếm mật”. Thật vậy, chẳng nếm mùi gian khổ thì khó nên bậc siêu quần!

Tuy nhiên, phàm nhân chúng ta quá yếu đuối, ưa nhàn rồi chứ không muốn “khó đến thân”. Kinh Phật có câu: *“Con người là nô lệ vì chưa hủy diệt được ý tưởng về bản ngã trong nội tâm”*. Cái khổ từ nội tại nhiều hơn từ ngoại tại. Khổ vậy tư bề, không thể trốn thoát, vì “đời là bể khổ”. Muốn thoát khổ thì phải đi “xuyên qua” nó. Có nhiều lúc chính chúng ta tự làm khổ mình chứ không ai khác. Đời càng khổ thì chúng ta càng cần Chúa: *“Mảnh hồn này khát khao mòn mỏi mong tới được khuôn viên đền vàng. Cả tấm thân con cùng là tất cả những hướng lên Chúa Trời hằng sống mà hờn hở reo mừng”* (Tv 84:3). Ngài là Chúa Tể càn khôn, là Đức Vua, là Thiên Chúa chúng ta tôn thờ, “ngay chim sẻ còn tìm được mái ấm, cánh nhạn kia cũng làm tổ đặt con bên bàn thờ của Chúa” (Tv 84:4), thế chúng ta lại không đáng hơn chim sẻ ư?

Thật phúc thay cho người ở trong Thánh Điện và luôn được hát mừng Thiên Chúa. Nhưng muốn vậy thì phải khổ luyện, phải dám “ngược đời” như Chúa Giêsu. Nói dễ, làm khó. Ráng mãi vẫn chưa được. Phàm nhân khổ nạn vậy đó. Hứa nhiều mà chẳng giữ bao nhiêu. Trăm voi không được bát nước xáo! Do đó chúng ta phải không ngừng kêu van: *“Lạy Chúa là Chúa Tể càn khôn, xin đoái nghe lời con cầu nguyện. Xin lắng tai, lạy Chúa nhà Gia-cóp. Lạy Chúa là khiên mộc chở che, xin thương xem nhìn đến gương mặt đấng Ngài đã xúc dầu”* (Tv 84:9-10). Nước Trời cực kỳ quý báu, không thể ví với bất kỳ thứ gì – dù quý hiếm nhất – ở thế gian này.

Tác giả Thánh Vịnh dẫn chứng: *“Một ngày tại khuôn viên thánh điện quý hơn cả ngàn ngày”* (Tv 84:11a). Người đời cũng nhận định: *“Nhất nhật tại tù, thiên thu tại ngoại”* (một ngày ở tù dài bằng cả ngàn năm). Điều đó nói lên sự hạnh phúc của cuộc sống tự do. Còn tác giả Thánh Vịnh so sánh và quyết tâm: *“Thà con ở cổng đền Thiên Chúa vẫn còn hơn sống trong trại ác nhân!”* (Tv 84:11b).

Thiên Chúa là vầng thái dương, là thuẫn đỡ, là khiên che, và tặng ban ân huệ với vinh quang. Thế nên “ai sống đời trọn hảo, Người chẳng nở từ chối ơn lành” (Tv 84:12). Đó không là “dụ dỗ” hoặc “mồi chài” mà chắc chắn như vậy: *“Trước khi trời đất qua đi, một chấm một phết trong Lễ Luật cũng sẽ không qua đi, cho đến khi mọi sự được hoàn thành”* (Mt 5:18).

Thánh sử Luca cho biết rằng, vào một ngày đẹp trời, Đức Giêsu tỉ tê tâm sự với các môn đệ thế này: *“Mù mà lại dặt mù được sao? Lẽ nào cả hai lại không sa xuống hố?”* (Lc 6:39). Rồi Ngài nói thêm: *“Học trò không hơn thầy, có học hết chữ cũng chỉ bằng thầy mà thôi”* (Lc 6:40). Chúa Giêsu rất bình dân, Ngài thực tế mà có duyên, nghiêm chỉnh mà cũng có “máu” hài hước. Ngài đặt vấn đề: *“Sao anh thấy cái rác trong con mắt của người anh em, mà cái xà trong con*

mắt của chính mình thì lại không để ý tới? Sao anh lại có thể nói với người anh em: 'Này anh, hãy để tôi lấy cái rác trong con mắt anh ra', trong khi chính mình lại không thấy cái xà trong con mắt của mình?' (Lc 6:41-42a). Lúc vui thì vui hết mình, mà lúc làm việc thì đầu ra đổ. Cười cười mà "chết người" chứ chẳng chơi. Đừng thấy Chúa "nói nhẹ" mà tưởng Ngài "cho qua phà" rồi cả gan "được đăng chân, lân đăng đầu"!

Và Chúa Giêsu nói thẳng thắn: "*Hỡi kẻ đạo đức giả! Lấy cái xà ra khỏi mắt người trước đã, rồi sẽ thấy rõ, để lấy cái rác trong con mắt người anh em!*" (Lc 6:41-42b). Lại chuyện đạo đức giả. Thế gian không thiếu loại người này – dù mức độ khác nhau, thế nên Ngài rất ghét loại người "miệng nam mô mà bụng là bồ dao găm".

Không sống giả nhân giả nghĩa, luôn sống trong sạch và cương trực, đó cũng là một cách "vác thập giá mình" mà theo bước Chúa Giêsu lên Can-vê. Lên đó không phải để ngắm trời, ngắm đất, hoặc hóng gió mát rồi ngâm thơ và ca hát, hoặc lên đó đốt lửa trại, mà LÊN ĐÓ ĐỂ... "CHẾT". Chết thật chứ không chết giả!

Thập Giá là án tử, nhưng Thập Giá lại trở nên "chìa khóa" mở cánh cửa của Sự Trường Sinh. Thập Giá là nghịch lý, nhưng không hề trái ngược. Và rồi mọi đau khổ sẽ biến thành vinh quang, người chết sẽ sống lại để được trường sinh. Ai dám NGƯỢC với thế gian thì được THUẬN với Thiên Chúa. Thật là trên cả tuyệt vời!

Việt ngữ thật chí lý: THÁNH GIÁ là cái GIÁ để nên THÁNH. Chắc chắn ai cũng phải trả cái giá này mới khả dĩ vào Nước Trời vậy.

Lạy Thiên Chúa nhân hậu và giàu Lòng Thương Xót, xin ban thêm lòng can đảm cho con để con có thể dám sống "ngược đời" như Đức Giêsu Kitô, Đấng đã đã tiên phong nêu gương, giúp con biết yêu Thánh Giá, sẵn sàng chết cho tội mình, chết vì chân lý và công lý. Con cầu xin nhân Danh Thánh Tử Giêsu Kitô, Thiên Chúa cứu độ nhân loại. Amen.

TRÂM THIÊN THU